

#EY
ЗА ТЕБЕ

**Crnice
do
sreće**

Uvod

Dragi mladi čitaoče,
u periodu odrastanja,
oblikuju nas različita iskustva
i izazovi. Međutim, neki od
njih mogu biti posebno teški
i mogu učiniti da se osećamo
nepripadajući u društvu. Ova
knjiga će vas odvesti u
istraživačku misiju kroz neka

od ovih teških iskustava, posebno kroz usamljenost,
brigu o starijima i život ljudi sa posebnim potrebama.

Nadamo se da će vas priče i lična iskustva naših
mladih pisaca naučiti koliko je važno da svi budu
uključeni i cenjeni takvi kakvi jesu. Što je još važnije,
nadamo se da će vas ova knjiga navesti da razmislite o
tome šta biste mogli da uradite da pomognete onima
koji se bore da budu prepoznati i uključeni u život.
Želim da vas ohrabrim da pokažete ljubaznost,

poštovanje i radoznalost, posebno prema onima
različitog uzrasta, porekla i sposobnosti, jer oni imaju
toliko toga da nam kažu i od njih možemo toliko toga
naučiti.

Nadam se da ćete uživati čitajući ovu knjigu i
nadam se da će vas inspirisati da izgradite svet koji je
prijatniji za sve nas.

I – ko zna, možda će ova knjiga u vama probuditi
autora i podstaći vas da stvarate sopstvene priče.
Ništa nije uzbudljivije od toga da se izgubite u
sopstvenoj mašti.

Kako kaže Dž. K. Rouling: „Mašta nije samo temelj
svih pronalazaka i inovacija, ona je i snaga koja nam
omogućava da saosećamo sa ljudima čija iskustva
nikada nismo podelili.“

Uživaj u vožnji,
Plamena

Predgovor

Vek u kojem živimo umnogome je drugačiji od prethodnog. Sve se nekako promenilo. Menjaju se tehničko-tehnološki procesi, menjaju se informativni sistemi, te preuzimaju primat nad nama, ali, menjamo se i mi. Ne samo da nam se menjaju frizure i odela, nekako smo, gledajući ljudski, napravili pomak – unatraške. Zašto je ovaj zaokret vredan pomena? Valjda zato što smo dozvolili da ne primećujemo svet koji nas okružuje. Ne primećujemo izlaske i zalaske sunca, ne primećujemo razleteli maslačak, detelinu sa četiri lista, čak ni mirisne cvetove lipa. Ne primećujemo ni ljude. Ne pravimo razliku je li neko pokraj nas s osmehom na licu ili mu se iz oka sliva suza. A deca, u takvom svetu, rastu. Nije li onda kucnuo trenutak za pokušaj da decu, putem stvaralaštva, kreiranja umetnosti, pokušamo da podsetimo da je neophodno promeniti svet?

Bilo koji čin umetničke kreacije trebalo bi da pruži, najpre, način samoostvarivanja, a potom model putem kojeg se u svet oko sebe, a, konačno, i u sopstveno biće, unose promene. Upoznavanje sa

određenim književnim sižeima pružilo je deci okupljenoj oko projekta „Pisac-kreativac“ najpre upoznavanje s delom socijalne problematike koja je danas veoma aktuelna i živi u našim najbližim okruženjima: usamljenošću, osećajem praznine i nesvrhovitosti starih lica, ali i s problemima ljudi koji su „drugačiji“ od nas. Nakon razgovora, ali i predstavljanja konstrukcije i modela pisanja kratke priče, deca su otpočela svoju spisateljsku pustolovinu.

Konačan ishod, nekolicina ostvarenja, koje čine ovu knjigu, jesu, nadam se, uspešan put da napravimo iskorak iz stanja nezainteresovanosti, asocijalnosti i, konačno – nebrige. Verujem da su ova dečja razmišljanja jedan korak u bolji svet i u budućnost koja će sobom nositi daleko više empatije i ljudske topline.

Urednica Aleksandra Vićentijević

Usamljenost

Šum tišine

Baka Divna

Jednoga dana starica po imenu Divna zamišljeno je šetala širokim ulicama glavnog grada. Veselo je koračala niz ulicu do Jasminove 6, kao i svakog jutra. Divna je odlazila da prošeta do pijace kako bi nabavila najsvežije sastojke za ukusni doručak. Volela je da sa nekim podeli obrok, da ujutru s nekim popije kafu i popriča. I tako svakog dana.

Veoma je vedra i živahna, iako je stara. Starost je razlog što i nema puno prijatelja. Jednog sunčanog jesenjeg popodneva, kada su jasminovi bili pozlačeni jesenjom magijom, čulo se zvono starog mermernog telefona. Bila je to njena ćerka Ružica. „Mama, doći ćemo moj muž Branko i ja na par dana da te posetimo“, reče ona, „puno te volimo.“ Nakon toga, spustila je slušalicu. Starica je zablistala od sreće i krenula da radosno skakuće po kući.

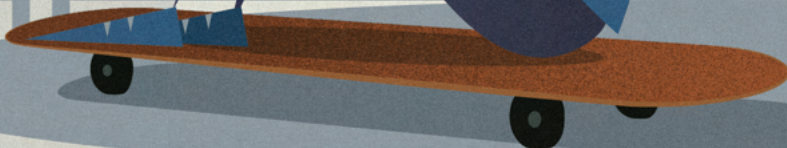
Prošlo je nekoliko dana otkako je čula da će doći. Pažljivo je očistila svaku Ružičinu medalju i svaku staklenu figuricu. Za nedelju dana ponovo se začulo zvono telefona. Opet je bila Ružica. Divna je upita: „Kad stižete?“, Ružica joj je odgovorila: „Sutra.“ Starica se obradovala još više. Svanulo je. Divna se spremila i otišla na pijacu da bi kupila najsvežije i najbolje namirnice. Sa svake tezge uzela je ponešto.

Stigla je u Jasminovu 6. Počela je da kuva, mesi, peče. Kada su gosti stigli, starica je bila presrećna što ponovo vidi svoju ćerku. Nakon što su se pozdravili i pojeli preukusan ručak, Ružica je rekla: „Mama, naš stan je veoma mali, a mi uskoro dobijamo ćerku. Tražimo veći stan u ovom gradu.“ Divna joj je uzbuđeno odgovorila: „Ružice, moj stan ima još dve spavaće sobe. Jednu za vašu ćerkicu i jednu za vas.“ Svi su počeli da se raduju, i to od srca.

Za par meseci Ružica je bila u porodilištu u glavnom gradu. Baka Divna je došla da vidi svoje čedo. Za koji sat pozvali su je da uđe. Kada je videla malu čupavu glavicu, kose boje lešnika i očiju boje vedrog neba, potekle su joj suze. Ćerka i zet ponudili su joj da unuci nadene ime. Pošto je svaka beba bakino sunce, baka Divna je svoju unučicu nazvala Sunčica.

Baka joj je napravila divnu sobicu u svom stanu. Došla je u nju pravo iz bolnice. Kada je Sunčica malo porasla, dosta je vremena provodila sa svojom bakom. Kad nema samoće, život ima drugačiji smisao.

Jelena Kočović

Devojčica Vana

Vana je tužna devojčica. Usamljena je i nema prijatelje. Tek je stigla u drugi grad, u zemlju čiji jezik još ne razume. Ona kaže da je u velikom problemu.

Stalno se žali da želi pravog i dobrog prijatelja. Tokom boravka u Francuskoj roditelji je upisuju na kurs jezika. Na kursu je upoznala puno dece, ali niko nije mogao da joj pomogne. Na poslednjem času upoznaje novu učenicu koja, isto kao i ona, uči francuski jezik. Vana i nova učenica su se sprijateljile. Nakon nekog vremena, Vana i ostala deca sa kursa su krenula u francusku školu. Nakon časova,

Vana je izašla iz škole u društvu nove drugarice Aduke. Iako se nisu baš dobro razumele, sve vreme su veselo razgovarale. Sa Adukom je sačekala roditelje. Kada je stigla kući, sela je u svoju sobu i radila domaći zadatak.

Vana i Aduke, dve najbolje drugarice, posle ručka se stalno igraju u parku. Kada je Vana tužna, Aduke joj pomogne i orasploži. Nadam se da će njihovo prijateljstvo trajati čitavog života!

Staša Bastić

Moje prijateljstvo

Danas mi u goste dolazi najbolja drugarca Andrea. Iz tog razloga sam srećan i uzbuđen.

Andreu nisam dugo video i bio sam tužan i neraspoložen. Moja drugarica se odselila iz mog kraja, pa se ređe viđamo. Svaki raspust provodimo zajedno. Moja soba postaje vesela, bučna i puna veselih boja kad mi je Andrea u poseti.

Moja mama puno radi, pa sam kod kuće često usamljen. Najviše volim kad je mama slobodna i kad možemo da ručamo zajedno sa Andreom. Volim i kad je pored našeg stola, dok ručamo, u blizini i moj pas Tedi. Najlepši trenuci su oni kad nas mama negde odvede. Jednom smo putovali vozom Andrea, moj pas Tedi, mama i ja. Išli smo u Novi Sad. Dok smo se vozili vozom, dugo sam bio zamišljen jer sam posmatrao

divne predele kroz prozor. Poželeo sam da ovakvi trenuci nikad ne prestanu. Mama voli kad me vidi da se smejem, kad primeti da sam srećan i zadovoljan. Na tom putovanju smo čitav dan veselo trčkarali i obilazili Novi Sad. Uveče smo se vratili u Beograd. Kod kuće smo pričali o sjajno provedenom danu. Kad sam legao da spavam, još jednom sam pogledao Andreu i pomislio kako sam srećan što imam ovakvu drugaricu i pravog prijatelja.

Prijateljstvo između nas postoji od malih nogu i neraskidivo je. Ja nisam usamljen. Imam Andreu, sa kojom još uvek mogu da se igram, smejem, pričam, učim, a i da pravim nestašluke i zabavljam se po čitav dan.

Naum Marić

Novi smisao

Jednog hladnog zimskog dana dečak Milan sedi usamljen u školi i čeka svoje roditelje. Okrutno i bezobrazno okruženje navodi ga da ih uvek čeka potpuno sam. Milan svakog dana pati jer nema drugove.

Molio je roditelje da se presele u drugi grad ili da ga bar upišu u drugu školu. Bilo mu je baš teško. Nakon dugog preklinjanja, porodica se seli u Beograd i on polazi u novu školu. Već prvog dana, dečak je naišao na okruženje izuzetno vaspitane dece. Svi su hteli da se upoznaju i druže s njim. Narednog dana, neki od njih želeli su da se s njim poigraju napolju, a krenuli su i pozivi na rođendanske proslave.

Jednog dana, dok se igrao u parku, ugledao je

sićušnog dečaka koji je bio usamljen kao što je i on bivao nekada. Prišao je i upitao ga kako se zove. U tom trenutku nije ni bio svestan da će mu baš taj dečak postati najbolji drug. Uspostavili su nespretni prvi kontakt. Pozvao je svog novog „prijatelja“ na rođendan. Stigao je pre svih drugih gostiju i srdačno ga zagrlio. Milanu je bilo toplo oko srca. Znao je da više nije sam na svetu. Kako je vreme prolazilo, shvatio je da ima kome da se poveri, da pred nekim može da bude potpuno iskren, ali i da pokaže svaku svoju emociju.

Nikada više nije bilo ružnih dana u kojima je sedeo sam i u očaju čekao da ga neko od roditelja pokupi. Imao je prijatelja.

Filip Mandić

Uz prijatelje smo celoviti

Iz stana broj 27 a čuje se tužni, usamljeni jecaj. Milena se u očaju gleda u ogledalu. Posmatra svoju crnu gustu kosu, kojoj nedostaje nekoliko pramenova, neravne zube koji, vape za protezom, i kožu punu bubuljica što štrče kao užareni, crveni krateri. Ne dopada joj se kako izgleda.

Mnogoj deci iz razreda ona izgleda čudno. Drugačije se oblači, deluje pomalo neuredno, a i ponašanje joj je neobično. Kada krene iz škole, jedva iščekuje da stigne kući. Svakodnevno oblači tamnu, sumornu odeću, iako zna da će joj se većina dece bezdušno smejeti. Živi sa bakom i dekom, kojima ne može da se poveri, jer, iako bi im nešto i kazala, zaboravili bi za par dana. U učionici sedi sama, ispred dva dečaka koji je neprestano vuku za kosu i ubacuju joj smeće u ranac. Pre neki dan su joj odsekli dva pramena kose. Žalila se nastavnicima, ali ništa nisu preduzeli.

Milena je jedva čekala srednju školu jer je planirala da je nastavi u Nemačkoj. Vreme je prolazilo tako kako je prolazilo. Posle par godina, Milena je saznala da je primljena u srednju školu za koju se kandidovala. Kada je ušla u hodnik, videla je nepoznatu i različitu decu. Otišla je pravo u svoju sobu na trećem spratu internata. Htela je da se malo odmori, raspakuje i opusti pre prvog predavanja. Čim je ušla u prostoriju, osetila je jak miris kože i parfema. U krevetu je zatekla devojčicu čije su stvari bile svuda po sobi. Bilo je to previše za nju. Bacila je stvari i izašla. Posle dugačkog puta do Nemačke bio joj je potreban odmor, a ne ovaj haos.

Otišla je da prošetala po raskošnim parkovima srednje škole. Šetnje su joj uvek unosile mir i

ispunjavale je. Iza jednog žbuna začula je buku, lajanje i zavijanje. Ugledala je dva psa koja se bezdušno igraju sa hrčkom. Oterala je pse, uzela hrčka u naručje i odvela ga u sobu. Te večeri mu je kupila hranu i kavez, a i odvela ga kod veterinara. Ustanovio je da je životinja prošla sa manjim povredama. Mileni je pao kamen sa srca. Veterinar je napomenuo da sledećih nekoliko dana ne sme hrčka da ispušta iz vida.

Kada je stigla u sobu, Milena je cimerki zadovoljno pokazala novog krznenog prijatelja. Tada su se i upoznale. Saznale su da imaju puno toga sličnog. Ne dele samo časove, već i ukus za muziku, način oblačenja, ljubav prema životinjama. Na predavanjima su sedele zajedno i smejale se Mileninom hrčku, koji je tajno prošvercovan u rancu. Na odmorima su ih okruživali mnogi radoznali različiti pogledi. Uskoro je mali hrčak bio glavna atrakcija celog razreda, a Milena i Sofija su upoznale puno dece. Neka deca su bila slična njoj, neka ne, ali su svi bili ljubazni i obzirni. Svako veče pravili su okupljanja, stalno u drugim sobama. Milena nikad nije bila srećnija i sigurnija u sebe.

U stanu broj 27 a čuje se prigušeni smeh. Dve vragolaste cimerke igraju karte i pričaju o haljinama, muzici i svim ostalim malim nevažnim, samo njihovim temama. Iako su se upoznale pre samo pola godine, Milena nije mogla da zamisli život bez svoje najbolje drugarice, najveće podrške – Sofije. Pred njom je mogla da bude potpuno svoja, iskrena, velikodušna i pomalo luda.

Zaria Kaličanin

Prijateljstvo

Na užarenom letnjem danu, dok su sva deca bila na bazenima i plažama, Jovan je sedeo i gledao u jednu tačku. Nije mogao da se kreće i zbog toga nije imao prijatelje. Zabavljao se retko i to jedino kada mu u posetu dođe rođak Nemanja.

Kada se Nemanja preselio u inostranstvo, Jovan nije imao prijatelja. Krenuo je da sakuplja sličice, ali je jedan dečak izmislio da on ima šugu i da će svako, bude li se menjao sa njim, dobiti istu bolest. Jovan se osećao kao da je sva tuga ovog sveta na njegovim plećima. Odlučio je da kupi kućnog ljubimca. Kada je došao u pet shop, primetio je da posetioci maze sve pse, ali da jednoj majušnoj kuci niko ne prilazi. Prišao

je i primetio da životinja ima povređenu nogu. Jovan ju je uzeo u naručje i poželeo da je kupi. Prodavac mu je rekao da je taj pas nepokretan i da nije na prodaju. Ali, rešenost je rešenost. Jovan je preklinjao, obećavao je da će ga redovno voditi kod veretinjara, da će ga čuvati i paziti svakodnevno. Pomaka nije bilo. Na kraju je Jovan pustio suzu. Tek tada je prodavac video da je dečak u invalidskim kolicima i odmah mu je prodao psa. Čak mu je bilo i pomalo neprijatno.

Jovan je napokon stekao pravog druga. Sada se osećao ispunjeno. Nije više znao za usamljenost jer je imao svog prijatelja.

Uroš Kaličanin

Usamljenost je prošla

Jednog potpuno običnog jesenjeg dana, usamljena devojčica Luna sedi sama za vreme velikog odmora. Deca iz njene škole rugala su joj se i nisu želela da se druže sa njom.

A zbog čega? Na prvom mestu su joj knjige i literatura, a i voli da živi u svetu mašte. Život joj je tako zabavniji, interesantniji i lakši. Dok se druga deca igraju, ona – čita. Početkom zime u odeljenje stiže novo lice. Bila je to devojčica Ana. Bila je zatečena jer nikog nje poznavala. Luna joj je prišla i upoznala se s njom. Svakog dana provodile su zajedno veliki odmor,

posle škole izazile su zajedno napolje i jedna drugoj poveravale su svoje tajne. Iako su im se deca iz odeljenja rugala, obe su se osećale bolje jer su imale jedna drugu. Kako je vreme prolazilo, postale su najbolje drugarice.

Usamljenost je napustila život i jedne i druge devojčice. Međusobno se ispomažu i uvažavaju. Luna i Ana imaju jedna drugu i kad im je dobro i kad im je teško.

Minja Bastić

Briga o starima

Razgovori

Ljubav ne zna za godine

Ljubav je prijatno osećanje koje svi u životu iskusimo. Reč je o osećanju koje nas nekada može uzdići, a nekada i povrediti. Ljubav izeđu moje bake i deke je dokaz da ona može da bude i neraskidiva.

Ljubav među starijim ljudima drugačija je od one koju osećaju mladi. Mladi ljudi su rasuti i često nemaju vremena, dok stariji imaju manje obaveza, pa i više vremena za ljubav. Moji baka i deka su se upoznali preko prijatelja. Bila je to ljubav na prvi pogled. Spojili su se davnih dana i ostali zajedno sve do dekine smrti. Moja mama i tetka plod su njihove ljubavi. Bez njih ne bi bilo ni nas, njihovih unuka, a ni porodične bliskosti i topline. Nažalost, pre nekoliko godina, deka nas je napustio. Baku je to previše potreslo. Čak i sada, posle šest godina, pri pomenu njegovog imena, ona zaplače. Sa mamom baka voli da se priseća starih dana koje je proživela s dekom i njihovim prijateljima. Kada pomene svog supruga iz mladih dana, na licu joj se vidi sreća. Tada shvatim koliko su njihove emocije bile duboke i snažne. Čak toliko da su uspeli da spoje dvoje potpuno nepoznatih ljudi i uvežu ih u večnu ljubav do današnjih dana.

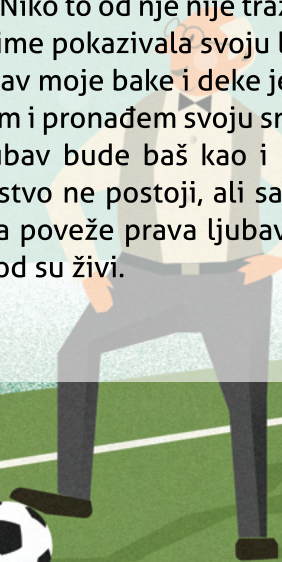
Baka i deka uspeli su da pređu preko svih neprijatnosti, životnih problema i mnogih teških

situacija. Toliko su, kao par, bili jaki, da je moja baka i danas glavna pomoć i podrška u porodici. Mislim da ona i održava naše odnose harmoničnima. Da nije nje, ne bismo se ni viđali često. U vreme praznika, svi se okupljamo, baš kao i kada je deka bio živ. Baka tu plemenitu tradiciju održava.

U vreme dekinog života, njih dvoje imali su svoje rituale. Zajedno su odlazili na putovanja, spremali zimnicu i išli u kupovinu. Često su zajedno gledali televiziju jer su imali zajedničke omiljene programe. Ponekad bi zajedno igrali i karte. Deku je baka stalno puštao da pobedi jer je uživao u tome da je vidi srećnu i nasmejanu. Kada se deka razboleo, baka ga je pazila. Posećivala ga je u bolnici, donosila mu ručkove koje je sama spremala, a i njegovo omiljeno voće, jagode. Niko to od nje nije tražio, deka ponajmanje, ali je ona time pokazivala svoju ljubav i bržnost.

Ljubav moje bake i deke je moj životni ideal. Kada porastem i pronađem svoju srodnu dušu, želela bih da naša ljubav bude baš kao i njihova. Svesna sam da savršenstvo ne postoji, ali sam svesna da neke ljude može da poveže prava ljubav i da ona može da traje dokle god su živi.

Dana Lacković

Ljubav nema granice

Ljubav je emocija koja nas održava tokom života. Svako u životu ima neku dragu osobu. Može ih biti i više. Tu su roditelji, bake i deke, porodica. Iako neki ljudi neće čitavog života ostati fizički uz nas, ostaće u našim srcima.

Pored porodice, drage osobe mogu biti i prijatelji. Jedini problem, kad je ljubav u pitanju, je taj što u ovom modernom dobu ljubav slabi. U starijim generacijama ima više primera prave ljubavi. Jedna od njih je ljubav moje bake i deke. U braku su pedeset godina. Deo njihove snažne ljubavi su i njihove prepirke. Imam utisak da ih one održavaju. Upoznali su se na poslu. Od dana poznanstva pa do sada nisu se ni razdvajali. Žive svoju ljubav, koja gotovo da je vidljiva. Kada sam u njihovom prisustvu, u mene se uvuče neki neopisivi mir, skoro kao da sam u nekom drugom svetu. Njihovi razgovori izgledaju kao da

jedno drugom čitaju misli. Ponekad ih čak ni sama ne razumem.

Dosta puta su me vodili u selo Vasiljevac. U poslednje vreme baka se teško kreće, pa nije ni mogla sa nama. Kada smo odlazili zajedno, bilo nam je jako zanimljivo. Igrali smo svako veče razne društvene igre, tokom dana smo se šetali kroz guste šume, a deka i ja smo išli čak i do izvora. Zbog bakinog stanja, deka joj je uvek na usluzi. Pomaže joj u svemu. Svakodnevno odlazi u nabavku, bavi se domaćinstvom i, kada zatreba, vodi je kod lekara. Ona mu se neprestano zahvaljuje, a on kaže kako je ona sve to zaslužila.

Kada, posle ove moje ispričane priče, razmislim, shvatim da su ljubavi razne, ali da jedino prava ljubav održava čoveka u životu.

Simona Laketić

Radovanova poslednja nada

Jednog dana usamljeni stariji gospodin posmatrao je kišne kapi koje su se slivale niz prozor. Živeo je u kvartu za strance i bilo mu je teško da pronađe prijatelja. Godine života činile su situaciju još težom.

Radovan je dugo živeo sam i, nakon određenog vremena, to je počelo ozbiljno da mu smeta. Nije znao kako da dođe do društva. Mislio je da je prestar, ali i da se razlikuje od mnogih ljudi svojih godina. Smišljao je načine kako da otkloni svoju usamljenost. Konačno je doneo odluku – kupiće psa. Na putu do prodavnice, Radovan je u daljini video usamljenog čoveka svojih

godina kako plače. Pomislio je da mu se učinilo, pa je prišao bliže. Ustanovio je da je gospodin njegov drug iz osnovne škole. Bio je toliko srećan da je zaboravio da je krenuo da kupi psa. Pitao ga je da li je nov u kraju. Ranije ga nije viđao. Čovek mu je odgovorio da planira da se preseli, da mu sve to teško pada, ali i da još nije kupio stan. Radovan mu je ponudio da se preseli kod njega jer je živieo sam u velikom prostoru. Zajedno su izabrali čak i psa.

Radovan je, konačno, umesto da posmatra kapi kiše, nastavio život uz dva nova prijatelja.

Ilija Kočović

„Seminar“ kod bake

Ljubav je snažno osećanje. Neke ljubavi traju kratko, a neke večno. Jedna od najjačih ljubavi je ona između mene i moje bake.

Moja baka se zove Radmila. Ima osamdeset jednu godinu. Da je deka živ, 4. novembra proslavili bi šezdeset godina braka. Deku nije jedini bez kog je moja baka ostala. Napustili su je i njena braća i sestre. Bila je najmlađa. Najstarijeg brata je upoznala tek kasnije, jer se on veoma rano oženio, a i borio u Drugom svetskom ratu. I pored svega, moja baka nije usamljena. Stric Aca je svakodnevno obilazi, a ja mu se često pridružim. Te posete i vreme provedeno kod nje zovemo „seminarima“ jer stric Aca kaže da se od starih ljudi uvek nešto nauči.

Ove posete nisu jedino vreme provedeno s njom. Prošlog leta sam sa bakom, stricem, strinom i bratom išao na letovanje u Egipat. Bilo je izuzetno zanimljivo. Uz sve bakine kvalitete i dobrodušnost, njom je sve vreme neko morao da se bavi. Svakodnevno je kvarila hotelski sef. Radnik hotela, opremljen alatom, dolazio

je vazda u njenu sobu i popravljao ga. Velika sreća bila je u tome što je i on imao staru majku i shvatao kako stvari sa starim ljudima funkcionišu.

Moja baka, ipak, najviše uživa u selu. Oglađenovac je njena oaza. Tamo je rođen, ali i shranjen, moj deka. Baka često obilazi dekin grob i kaže da je bila „kod Velje u poseti“. U selu je, sve vreme, opuštana i nasmejana. Baku sve u našem selu podseća na deku. Zbog toga ga često pominje i priča o njihovim zajedničkim putovanjima, ali i o mom stricu i o tati. Svi volimo da sa njom provodimo vreme u selu jer je tu „u svom elementu“. Meni se najviše dopadaju njene priče o detinjstvu i ranoj mladosti. Uz njih, kao da uronim u neki drugi svet.

Teško mi je da zamislim baku kao dete, a još teže kad pomislim da je jednog dana neće biti. Zato želim da vreme, koje nam je ostalo, ispunimo sa što više ljubavi.

Luka Lazarević

Biti drugaciji

Usponi

Pesma bez zvuka

Pre otprilike tri veka, živeo je poznati kompozitor Betoven. Uspeo da napiše mnoga slavna dela, iako je bio potpuno gluv. Uspeo je da oseti ton i da, po osećaju, piše kompozicije. Prolazim kroz isti problem kao i on jer imam isti poremećaj. Deformitet me nije naveo da odustanem od najvećeg sna da budem muzičar. Iako sam imao puno poteškoća, uskoro ću objaviti svoj prvi album. Sada ću vam ispričati moju priču.

Četvrti septembar 2015. godine. Činilo mi se da je još jedan od divnih, toplih dana. Imao sam sjajno detinjstvo. Tata mi je bio muzičar i učio me je da sviram na gitari. Inače, ja nisam oduvek bio gluv. Sluh mi je bio malo slabiji, ali sam još uvek bio u stanju da čujem i razlikujem zvukove. Sve se promenilo kada sam imao devet godina. Bio je početak rata u mojoj zemlji i u zgradi pored moje ekspanzije je bomba. Odnela je mog oca zauvek i meni u potpunosti uništila sluh. Ovaj događaj je promenio sve. Bio sam vrlo depresivan, ali sam polako krenuo da se prilagođavam i da učim znakovni jezik. Bilo je vrlo teško, ali mi je majka puno pomogla.

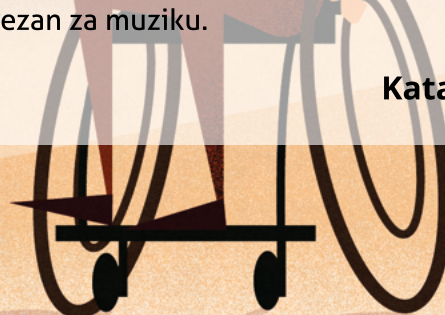
Kada sam napokon pomislio da će sve biti u redu, škola je dokazala suprotno. Svi moji drugari su me napustili, a ubrzo su krenuli i da me maltretiraju. Pokušao sam nešto da uradim i da se odbranim, ali me ni nastavnici nisu razumeli kada sam pokušavao da im objasnim. Krenuo sam da se izolujem. Moje ocene su

postajale loše. Godine su prolazile. Gubio sam nadu. Četiri godine nisam svirao, međutim, samo jedan potez trzalicom bio je dovoljan da me vrati na dobar put. Osetio sam vibraciju koja mi je dala motiv da se trudim. Od tada, muzika je postala jedina stvar koja me je inspirisala. Ona mi je dokazala da ne moram da u svemu budem loš. Počeo sam sve više da učim teoriju muzike, solfeđo i da, kao i Betoven, osećam vibracije tona. Napokon sam krenuo da popravljam i ocene. Deca iz mog odeljenja su me još uvek štitirala i pisala razne neprijatne stvari o meni, ali se više nisam obazirao; ionako je to bila poslednja godina osnovne škole. Završni ispit sam uradio odlično.

Zbog maminog posla, preselio sam se u Francusku. Srećom, učio sam francuski u osnovnoj školi, pa sam znao da komuniciram. Upao sam u odličnu srednju muzičku školu, ali sam strahovao da me društvo ponovo ne odbaci. Prvog dana prišla mi je nežna Francuskinja, koja je poznavala znakovni jezik, i prihvatila me. Nikad nisam bio srećniji. Zvala se Angelina. Pomogla mi je da se prilagodim. Postali smo nerazdvojni, a te godine pozeleo sam da me učini najsrećnijim dečakom na svetu. Postala mi je devojka.

Zajednički komponujemo i objavljujemo. Očekuje se naš prvi album. Baš kao i Betoven, koji je, uprkos svojoj gluvoći, dosegao mesto u istoriji muzike, tako sam i ja pronašao svoj put modernog tinejdžera koji je vezan za muziku.

Katarina Furundžić

Povratak

Prošlo je deset godina od moje tragične nesreće. Bilo je to ovako. Nakon jedne trke, kada sam se sa peharom u rukama vraćao kući, desilo se nešto nepredvidivo. Udario me je auto u punoj brzini. Nisam bio svestan šta se dogodilo sve dok se nisam probudio u bolnici. Izgubio sam noge.

Mislio sam da mi je došao kraj. Život koji sam ranije imao prestao je da postoji. U mene se uselio osećaj potpune beskorisnosti. Druženja, koja su donedavno bila sastavni deo mog života, prestala su da postoje. Više mi nije bilo stalo do njih, a što je najgore, ni do mene samog. Svi oko mene govorili su kako će muke proći i kako će se sve rešiti, a ja u to nisam verovao.

Pomoć psihologa bila mi je neophodna. Družili smo se danima, ali nikakav pomak nisam primetio. A onda je u moj život ušetala Ana. Moji su je unajmili kao negovateljicu. Na početku sam je odbijao, kao i sve ostale. Počeli smo da provodimo dosta vremena zajedno. Pokušavala je da me razveseli na sve moguće načine. Kako je došlo proleće, Ana me je odvodila u duge šetnje po parku. Prijalo mi je vreme provedeno sa njom. Uspevala je da iz mene izvuče osmeh. Počeo sam da je doživljavam kao Anđela Spasitelja. Došlo je vreme da mi ugrade proteze i bilo mi je izuzetno teško da se naviknem na ta strana tela. Da nije bilo Ane, ne

znam kada bih stao na noge. Pomogla mi je da ponovo zavolim sebe.

Sport je oduvek bio sastavni deo mog života i, zahvaljujući Ani, ja sam mu se vratio. Odlučio sam da se oprobam u plivanju. Početak je bio težak. Trebalo je vremena i dosta vežbanja da bih uopšte uspeo da se održim u vodi. Uvek je bila tu, navijala i pružala podršku kada mi je bilo najteže. I uspeo sam. Plivao sam, a onda je, nakon godinu dana, usledilo i prvo takmičenje. Želeo sam da i sebi i drugima pokažem da vredim. Došao je trenutak da uđem u vodu. Skinuo sam proteze i uskočio u bazen. Bilo je teško, davao sam sve od sebe da plivam što brže, ali me nije napuštao osećaj da sam prespor. Uložio sam sebe i više od svojih mogućnosti, a onda sam dotakao ivicu bazena. Gotovo da mi je pozlilo, no medalja je dospela u moje ruke. Po prvi put, nakon dužeg vremena, bio sam ponosan na sebe i konačno ispunjen. Nakon sve silne tuge i nepoverenja u sebe i druge, uspeo sam da se vratim sebi.

Prošlo je deset godina od nesreće. Moj život je ispunjen ljubavlju prema Ani i našoj ćerki Sari. Postao sam osoba koja zna da život postoji uvek, čak i kada u to nismo sigurni.

Irina Perović

Svet viđen bez očiju

Većina priča počinje rečima „...nekada davno.“ Moja počinje rečima „Ovde i sada.“ Odlučila sam da živim. Od dana kad sam se rodila, unela sam razdor u moju porodicu.

Moja mama bila je presrećna kada je otkrila da će dobiti devojčicu. Nakon jednog dečaka, koji je već bio poodrastao, došao je red na mene. Svi su pravili različita predviđanja na temu toga šta ću postići. Moj brat je već bio zlatno dete. Sa samo četiri godine je znao da čita, piše i imao je ruku i glas anđela. Sat je otkucao i došlo je vreme da dođem na ovaj svet. Mama je željno tražila doktoru da me vidi, ali, kada joj je saopšteno da sam slepa, ceo svet joj se srušio. Moje odrastanje je bilo zanimljivo. Nikad nisam razumela zašto sam drugačija i zašto mama nema isti odnos prema bratu i meni. Nikad nije želela da provodi vreme sa mnom. Kao da ju je to previše uzdrmavalo. Od oca sam dobijala svu toplinu, ali njega, nažalost, nikad nije bilo uz mene.

Primakla se škola. Bila sam u odeljenju sa dosta dece. Nisam mogla da spavam čitave noći. Sutradan sam obukla svoju najmekšu haljinu i otišla. Gde god bih prolazila, imala sam utisak da su sve oči uprte u mene. Čula sam moje ime na svakom koraku. Doživela sam to da mi je jedno dete uzelo štap i bacilo ga. Bila sam na zemlji četvoronoške. Svi su se smejali osim Marka. Pomogao mi je da ustanem, vratio mi štap i

pokušao da me zaštiti. Ovaj plemeniti ljudski gest nije me sprečio u tome da oko sebe izgradim zidove i počnem da živim u svetu mašte.

Dani su mi proticali u tuzi. Došlo je vreme mog rođendana. Tata je ušao u sobu i poklonio mi je gitaru. Bila je stara, ali je na njoj još uvek bilo moguće svirati. Bilo je teško, ali sam naučila da sviram. Pokušala sam da mami pokažem šta sam naučila, ali nije želila da me čuje. Nije me slomila. Naprotiv. Podstakla me je da se trudim još više. Bila sam odabrana da izvedam solo numeru na školskoj predstavi. Vežbala sam danonoćno. Bila je to prva prilika da izađem iz svog života. Došao je trenutak. Popela sam se na pozornicu uz pomoć Marka i uzela gitaru. Svirala sam. Nota se slivala u notu. Prvi put sam bila istinski srećna. Završila sam i dočekao me je aplauz. Začula sam jecaj koji mi se činio poznatim. Pripadao je mojoj mami. Mešao se sa aplauzom i nije prestajao. Izvinjavala mi se, ali prekasno. Osetila sam ruke oko svog struka i neko me je podigao u vazduh. Prepoznala sam boju tog smeha. Bio je to Marko, koji je uspeo da zasmijeje i mene.

Prisutna sam u svakom trenutku mog života. Živim ovde i sada jer sam tako odlučila.

Andre Radić

Za više informacija:

Delegacija Evropske unije u Republici Srbiji

Delegacija Evropske unije
u Republici Srbiji

Avenija 19a,
Vladimira Popovića 40/V,
11070 Novi Beograd, Srbija
Tel: 011 30 83 200
Fax: 011 30 83 201

- ✉ delegation-serbia@eeas.europa.eu
- 🌐 www.europa.rs
- 📘 EU u Srbiji
- 🐦 @eursrbija
- 📺 @eursrbija
- 📺 EU u Srbiji

EU za tebe

#EY 3A TEBE

Jedinstvena web platforma gde se na jednom mestu mogu pronaći sve dostupne informacije, tenderi i grantovi koje finansira EU, uz vesti, priče i najave događanja za sve zainteresovane građane, studente, preduzetnike, poljoprivrednike, umetnike, naučnike, udruženja civilnog društva ili tela državne uprave.

- 🌐 www.euzatebe.rs/rs

EU u bibliotekama:

EUTEKA

Publikacije i knjige o Evropskoj uniji na srpskom jeziku možete naći u bibliotekama širom Srbije.
www.euinfo.rs/euteka

#EY 3A TEBE

EU info centar BEOGRAD

Kralja Milana 7,
11000 Beograd, Srbija
Tel: 011 40 45 400

- ✉ info@euinfo.rs
- 🌐 www.euinfo.rs
- 📘 EU info centar

EU info kutak NIŠ

Vožda Karađorđa 5,
18000 Niš, Srbija
Tel: 018 241 561

- ✉ officenis@euinfo.rs
- 🌐 www.euinfo.rs
- 📘 euipnis
- 🐦 @EUinfoNis
- 📺 @euinfoNIS

EU info kutak NOVI SAD

Bulevar Mihajla Pupina 17,
21000 Novi Sad, Srbija
Tel: 021 451 625

- ✉ officens@euinfo.rs
- 🌐 www.euinfo.rs
- 📘 euipnovisad
- 🐦 EUinfoNS
- 📺 euinfoNS

